

Dr. sc. Matko Pajčić*

PRIKAZ KONFERENCIJE
BREXIT AND EU AREA OF CRIMINAL JUSTICE**
Bruxelles, 25. – 26. travnja 2019. godine

European Criminal Law Academic Network (ECLAN), akademska mreža koja se bavi proučavanjem europskog kaznenog prava, svake godine organizira redovitu godišnju konferenciju. Ovogodišnja (15.) konferencija održavala se 25. i 26. travnja 2019. u Bruxellesu pod nazivom *Brexit and EU Area of Criminal Justice. Brexit*, kao tema koja zaokuplja europsku (i ne samo europsku) javnost već dulje vrijeme, iznimno je značajan i kad je riječ o europskom kaznenom pravu. Uređenje kaznenopravne suradnje s bivšom državom članicom nakon njezina izlaska iz Europske unije pitanje je s kojim se EU prvi put susreće, a njegov je značaj još veći zbog toga što je riječ o Ujedinjenoj Kraljevini (dalje: UK), jednoj od najvećih i najznačajnijih članica, koja ima intenzivnu policijsku i pravosudnu suradnju s nizom drugih država članica EU-a.

Brojna pitanja nameću se sama od sebe. Hoće li Ujedinjena Kraljevina moći nastaviti usko surađivati u nekom obliku s državama članicama nakon svojeg izlaska iz EU-a? Što je s korištenjem prednosti koje pružaju Europol ili Eurojust? Koje su najvažnije posljedice i izazovi koje *Brexit* donosi za države članice i ostale subjekte koji sudjeluju u suradnji unutar EU-a? Konferencija je podijeljena na tri tematske cjeline: a) budućnost policijske suradnje, b) budućnost pravosudne suradnje i c) utjecaj *Brexit*a na subjekte koji sudjeluju u kaznenom pravosuđu u EU-u. Na konferenciji je izlagao niz uglednih govornika, praktičara, znanstvenika, ali i političkih dužnosnika – ministara pravosuđa, iz Ujedinjene Kraljevine, ostalih država članica EU-a te institucija i agencija EU-a.

Mora se spomenuti kako je datum održavanja konferencije planiran za vrijeme kada se očekivalo da će UK već biti izvan EU-a, odnosno da će biti postignut sporazum s EU-om o izlasku. No kako se to nije dogodilo (u vrijeme konferencije važeći je rok za donošenje odluke o Brexitu 31. listopada 2019.), učinkovitost u predlaganju rješenja potencijalnih problema vezanih uz suradnju EU-a i UK nakon *Brexit*a je bila smanjena uslijed veli-

* Dr. sc. Matko Pajčić, docent na Katedri za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

** Sudjelovanje na konferenciji financirala je Hrvatska zaklada za znanost projektom br. 8282 “Croatian Judicial Cooperation in Criminal Matters in the EU and the Region: Heritage of the Past and Challenges of the Future”, voditeljica projekta prof. dr. sc. Zlata Đurđević.

kog broja nepoznanica vezanih za sam *Brexit*, uključujući i onu najveću: hoće li do *Brexit*a uopće i doći.

Na otvaranju konferencije uvodni govor održale su **Anne Weyembergh** i **Chloé Brière** s Instituta za europske studije (Université libre de Bruxelles), koje su nakon kratkog uvodnog predstavljanja povijesti mreže ECLAN dale opći politički i pravni okvir *Brexit*a te prikaz tri glavna moguća ishoda sadašnje situacije: a) „*no Brexit*“, tj. mogućnost da UK ipak ostane u EU-u temeljem drukčijeg rezultata eventualnog novog referenduma, b) „*hard Brexit*“ – izlazak bez prethodnog postizanja sporazuma s EU-om te c) „*Brexit with a deal*“ – izlazak UK iz EU-a uz prethodno postignut sporazum, pri čemu bi postojalo prijelazno razdoblje u kojem bi se primjenjivalo pravo EU-a do postizanja novog sporazuma.

Prva sesija bavila se budućnošću suradnje između policije UK i policija država članica nakon *Brexit*a, a izlagali su **Sir Rob Wainwright** (viši partner u tvrtki *Deloitte*, bivši izvršni direktor Europol) i **Saskia Hufnagel** (Queen Mary University of London).

Rob Wainwright dao je prikaz mogućeg budućeg uređenja policijske suradnje temeljem prijašnjih iskustava u suradnji u donekle sličnim situacijama, u prvom redu suradnji s Danskom, koja (iako članica EU-a od 1973. godine) od 1. svibnja 2017. više nije članica Europol. Upozorio je na mogućnost da suradnja s UK i nakon *Brexit*a bude intenzivnija nego što je to slučaj s Danskom, koja je i dalje članica EU-a, u prvom redu temeljem uzajamnog povjerenja stečenog za vrijeme suradnje unutar EU-a.

Saskia Hufnagel kazala je da vjeruje da će budući operativni sporazum između EU-a i UK biti zasnovan na visokoj razini povjerenja u poštivanje temeljnih prava. No čak i ako bude sklopljen operativni sporazum, pristup Ujedinjene Kraljevine kao treće zemlje podacima bio bi ograničen, no UK bi i u toj varijanti mogla poslati službenike za vezu u Europol. Slično bi vrijedilo i za suradnju UK s Eurojustom, dok se u pogledu uzajamne pomoći u kaznenim stvarima očekuje povratak na Konvenciju Vijeća Europe o uzajamnoj pomoći iz 1959.

O perspektivama policijske suradnje u budućnosti govorila je i **Hazel Cameron** (Stalna misija UK u EU-u, Odjel za unutarnje poslove i pravosuđe). Istaknula je da je UK, neovisno o *Brexit*u, posvećena zaštiti ljudskih prava i zaštiti osobnih podataka. Upozorila je na opseg suradnje UK s EU-om te iznijela neke zanimljive podatke. Tako je navela da je (za određenu vrstu podataka) UK prikupila 5 milijuna podataka, koliko i cijeli ostatak EU-a, dok je u pogledu uhićenja i europskog uhidbenog naloga navela da na jednu osobu za kojom UK izda europski uhidbeni nalog UK uhiti 8 traženih osoba temeljem naloga ostalih država članica.

Cyrille Fijnaut (Tilburg University) govorio je o povijesti policijske suradnje unutar EU-a. U svojem izlaganju, koje je bilo jasno intonirano „*pro EU*,

anti-Brexit”, iznio je i svoj komentar političke situacije, u prvom redu potrebu da se EU obrani od nacionalizma i separatizma. Upozorio je na goleme sigurnosne probleme koji čekaju UK nakon *Brexit*a smatrajući da policija Ujedinjene Kraljevine ne može sama učinkovito rješavati problem organiziranog kriminaliteta na svojem teritoriju bez pomoći policije država kontinentalne Europe te da stoga policija Ujedinjene Kraljevine praktično preklinje njihov Parlament da što prije uredi sigurnosne sporazume s EU-om prije *Brexit*a. Posebno osjetljivo pitanje i ogromni sigurnosni problem za policiju jest granica između Irske i Sjeverne Irske. Svoje je izlaganje zaključio kritičkom ocjenom dosadašnjeg članstva UK u EU-u, pri čemu je upozorio da je UK gotovo uvijek bila protiv svega što doprinosi jedinstvu i većoj sigurnosti unutar EU-a (primjerice i protiv Schengena i protiv Europolu u početku) te da su u pravilu tražili (a najčešće i dobili) privilegiran položaj u nizu institucija EU-a. Smatra da su nerijetko uzimali samo ono što im odgovara, a odbacivali ono što im ne odgovara koristeći u pregovorima svoju poziciju jedne od najvažnijih država članica.

U ovoj sekciji izlagao je i **Paul Swallow** (Canterbury Christ Church University), koji je govorio o ulozi sigurnosnih i obavještajnih službi i mogućnostima njihove suradnje u zaštiti nacionalnih interesa te sprječavanju i otkrivanju određenih oblika teškog kriminaliteta, u prvom redu terorizma, pri čemu nije ulazio u pitanje dokazne upotrebljivosti takvih saznanja. Upozorio je i na povezanost policijske i pravosudne suradnje, odnosno na značaj prvospomenute, koja je u brojnim situacijama preduvjet za uspostavu potonje.

Martin Van Steenbrugge (Odjel za traganje za bjeguncima Federalne policije u Belgiji) imao je izlaganje popraćeno zanimljivim prezentacijama o slučajevima iz prakse (u prvom redu slučaj *Rouf Uddin*) koje bi praktički bilo nemoguće riješiti bez suradnje policija država članica EU-a. Upozorio je na značaj suradnje u okviru EMPACT-a (*European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats*), osobito u područjima trgovine ljudima, trgovine opojnim drogama, seksualnog iskorištavanja djece te kiber-napada. Iz iskustva dugogodišnjeg praktičara naglasio je da ekspertizu velikog broja izvrsnih britanskih policijskih stručnjaka neće biti lako nadomjestiti. Posebno se osvrnuo na problematiku primjene europskog uhidbenog naloga te postotak izdanih naloga i izvršenih uhićenja i predaja u UK u odnosu na ostale države članice. U slučaju *Brexit*a bez sporazuma smatra da bi dobro rješenje bilo da UK što prije postane država pridružena schengenskom sustavu kao što su to Norveška i Švicarska.

U okviru *high-level* dijaloga publika je imala priliku čuti razmišljanja dvojice ministara pravosuđa, **Koen Geensa** iz Belgije te **Félixa Braza** iz Luksemburga, koji su, između ostalog, upozorili da je jedno od najvažnijih pitanja koje se u okviru buduće suradnje nameće pitanje predaje/izručenja vlastitih državljana. Istaknuli su da načelo uzajamnog povjerenja ide ruku pod ruku s ulogom Europskog suda i njegovim tumačenjem europskog prava. Na kraju je ministar

Braz otvoreno priznao da bi *Brexit* bez sporazuma doista bio golem problem te da u ovom trenutku na većinu pitanja koja se u vezi s takvim ishodom postavljaju nemamo odgovore.

Popodnevna sesija, kojom je predsjedavao Pedro Caeiro (Coimbra University), imala je za temu suradnju među pravosudnim tijelima UK i država članica EU-a.

Martijn de Grave (stalno predstavništvo Nizozemske u EU-u) u svojem izlaganju pažnju je posvetio i Sporazumu o povlačenju i političkoj deklaraciji o budućim odnosima između Ujedinjenog Kraljevstva i EU-a nakon *Brexita*, gdje je navedeno da će Ujedinjeno Kraljevstvo nastojati čak i intenzivirati i produbiti suradnju s EU-om. No upozorio je da prilikom uređenja budućih odnosa EU-a i UK moramo imati na umu da Sud EU-a neće više biti nadležan za UK, što sa sobom nosi čitav niz problema i nemogućnost efektivne kontrole eventualnih povreda prava EU-a koje bi počinila UK. Na kraju je istaknuo da nijedna treća država ne smije imati iste privilegije kao države članice, uz izbjegavanje odgovornosti koje članstvo nosi sa sobom.

Daniel Flore (SPF Justice, University of Liège) iznio je zanimljivu razliku u pogledu na *Brexit* između praktičara i političara. Naveo je da bi praktičari, radi jednostavnije buduće suradnje, željeli ostaviti sve kako je sada, no da to iz pravnih razloga nije moguće napraviti s državom koja nije članica, ali i da EU iz političkih razloga mora biti strog u budućim pregovorima s UK o uređenju pitanja pravosudne i policijske suradnje.

Zbog velikog praktičnog značaja posebna podsekcija bila je posvećena problematici izručenja/predaje, odnosno alternativni europskom uhidbenom nalogu.

Barunica **Sarah Ludford** (članica Doma lordova i bivša članica Europskog parlamenta) priznala je da je UK u odnosu s EU-om (bila) sklona tzv. *cakeismu*. Ta je riječ stvorena na temelju engleske izreke “*having your cake and eating it too*”, a u ovom kontekstu označava težnje UK da uživa prednosti članstva ili (nakon *Brexita*) bliskog odnosa s EU-om, uz istovremeno zadržavanje suverenosti u pitanjima koja joj odgovaraju i izbjegavanje neželjenih obveza i ograničenja koje članstvo u pravilu nosi sa sobom. Riječ je o terminu koja se provlačio kroz veći broj izlaganja na ovoj konferenciji. U pogledu odnosa UK prema europskom pravu ispričala je anegdotu kako je nagovarala vladu UK da prihvati Direktivu EU-a o pravu na branitelja, ali uzaludno. Prenijela je da su joj kazali da nema potrebe za tim budući da UK to već navodno ima u vlastitom pravu. Pojasnila je kako UK ne može očekivati da će svi potrčati da ispune njihov zahtjev za specijalnim tretmanom u odnosu s EU-om, a da je sam *Brexit* djelomično posljedica težnje prema “restauraciji suvereniteta UK”, što je nazvala “ideološkom prtljagom”.

Myles Grandison (Barrister, Temple Garden Chambers) analizirao je mogućnosti buduće suradnje, a posebno se osvrnuo na: a) mogućnost sklapanja općeg sporazuma Europske unije s UK kao što je to sporazum EU s Norveškom i Islandom, koji se počinje primjenjivati 1. studenog 2019. te b) sklapanje posebnih ugovora između UK i pojedinih država članica.

Thomas Wahl (Institut za strano i poredbeno kazneno pravo u Freiburgu) razmatrao je situaciju s primjenom jedinog važećeg propisa o izručenju koji ostaje i koji se može primjenjivati u slučaju *Brexit* bez sporazuma, a to je Konvencija o izručenju Vijeća Europe iz 1957. godine s pripadajućim protokolima. Kao temeljne nedostatke povratka primjeni te Konvencije naveo je politizaciju, pitanje izručenja vlastitih državljana te smanjenu učinkovitost praćenu problemom u njezinoj procjeni. Procijenio je kako će broj osoba izručenih Ujedinjenoj Kraljevini prelaskom na primjenu Konvencije iz 1957. godine opasti budući da velik broj članica EU-a ne izručuje vlastite državljanke sukladno odredbama te Konvencije. Naglasio je da će u tim novim okolnostima biti potrebno posebno voditi računa o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva, na što je upozorio i njemački Savezni ustavni sud kada je odlučivao o implementaciji europskog uhidbenog naloga u Njemačkoj u svojoj odluci iz 2015. godine. Ponudio je i zanimljivu, donekle utješnu perspektivu. Pojasnio je da će povratak primjeni Konvencije o izručenju vjerojatno ojačati poštivanje prava tražene osobe, koja su u postupku odlučivanja o europskom uhidbenom nalogu u nekim aspektima podosta slabije zaštićena u usporedbi sa „starim“ ekstradicijskim pravom.

Popodnevna podsekcija bila je posvećena suradnji u postupku prikupljanja dokaza.

Lorena Bachmaier (Complutense University, Madrid) navela je kako će se EU i UK naći u položaju da će trebati nastaviti suradnju u prikupljanju dokaza kako bi omogućili učinkovit kazneni progon počinitelja kaznenih djela te stoga vjeruje da će pronaći zadovoljavajući modus suradnje. Pravna osnova te vrste suradnje nakon izlaska UK iz EU-a do sklapanja novih sporazuma bit će Konvencija Vijeća Europe o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima iz 1959. godine. Prilikom sklapanja novog sporazuma o suradnji u prikupljanju dokaza između EU-a i UK bilo bi dobro da njegove odredbe budu što sličnije postojećim pravilima koja uređuju europski istražni nalog.

John Vervaele (Utrecht University) u svojem se izlaganju bavio ponajprije problematikom dopustivosti i “protoka” dokaza. Konstatirao je da među državama članicama postoje velike razlike u pogledu dopustivosti dokaza, na načelnoj razini i na razini pravila o ekskluziji dokaza. Smatra kako bi unutar EU-a trebalo uvesti i „slobodan protok“ dokaza. Podsjetio je na neke situacije iz prošlosti gdje se UK protivila uvođenju visokih standarda u pravu EU-a vezano uz postupovna prava u kaznenim postupcima (pojasnio je da je primje-

rice neuspjeh Direktive o postupovnim pravima velikim dijelom rezultat snažnog protivljenja UK) tvrdeći da je standard unutarnjeg prava Ujedinjene Kraljevine jako visok u tom pogledu te da to nije potrebno. Istovremeno, pojasnio je Vervaele, UK je nerijetko bila osuđena pred Europskim sudom za ljudska prava upravo zbog takvih povreda, što točnost takva (samopouzdanog) stava čini upitnim. Odgovarajući na pitanje što će se u pogledu suradnje između EU-a i UK u vezi s razmjenom i priznanjem prikupljenih dokaza za potrebe kaznenog postupka promijeniti nakon *Brexita*, Vervaele ističe da promjene neće biti velike iz jednostavnog razloga što pravo EU-a ionako nije daleko odmaklo u tom pitanju. Riječ je o tematici koju su dosad i države članice i institucije EU-a rado zaobilazile zbog njezine osjetljivosti te pravi normativni razvoj tog područja tek treba uslijediti.

Drugi dan konferencije, petak 26. travnja, imao je za temu utjecaj *Brexita* na različite subjekte u sustavima kaznenog pravosuđa u Europskoj uniji.

Nicholas Franssen (Ministarstvo pravosuđa i sigurnosti Kraljevine Nizozemske) govorio je o suradnji UK s Uredom europskog javnog tužitelja nakon *Brexita*. Podsjetio je da se UK od samog početka protivila ideji ustanovljavanja europskog javnog tužitelja te da se o tome 2015. i otvoreno izjasnila. Kada UK više ne bude članica EU-a, suradnja će biti moguća temeljem čl. 99. Uredbe 2017/1939, koji omogućuje da Ured EJT-a u onoj mjeri u kojoj je to relevantno za obavljanje njegovih zadaća može izravno razmjenjivati sve informacije i sklapati radne dogovore s tijelima trećih država, kao i čl. 104. navedene Uredbe, koji sadrži detaljnije propise o radnim dogovorima i mogućnosti sklapanja „strateškog partnerstva“. Međutim dok propisi EU-a predviđaju mogućnost suradnje Ureda EJT-a s UK kao trećom državom, to se nažalost ne može kazati za pravo UK te stoga trenutno sa strane UK ne postoji takva mogućnost. Stoga je prvi korak stvaranje pravne osnove za takvu suradnju u pravu UK ako postoji politička volja za to.

Valsamis Mitsilegas (Queen Mary University of London) uvodno je konstatirao da je nesigurnost riječ koja u najvećoj mjeri obilježava razgovore o *Brexitu*, pa tako i rad ove konferencije. Smatra kako će se institucije EU-a suočiti s velikim izazovima, ponajprije onima vezanima uz vladavinu prava. Posebnu je pozornost posvetio najavama iz UK da svakako imaju namjeru nastaviti koristiti baze podataka EU-a, što opet (kako su već upozorili neki raniji izlagači) dovodi do problema nenadležnosti Suda EU-a za treće zemlje i (ne)mogućnosti kontrole eventualnih povreda počinjenih prilikom razmjene informacija u takvoj neformalnijoj i manje transparentnoj praksi.

Odvjetnik **Matt Holger** (*ECBA – European Criminal Bar Association*) kao prijašnji čelnik te ustanove ocijenio je da *Brexit* bez prethodnog sklapanja sporazuma za pravosudnu suradnju između EU-a i UK predstavlja neželjeni

povratak u 50-e godine 20. stoljeća (povratak primjeni Konvencije iz 1957. i nekih drugih propisa). Napomenuo je da je EU općenito imao jako pozitivan utjecaj na rad branitelja u kaznenim postupcima, a da *Brexit* nosi sa sobom znatno otežavanje učinkovitog vršenja funkcije obrane u kaznenim predmetima s međunarodnim elementom koji uključuju EU i UK. Iako će se odvjetnici prilagoditi i primjenjivati važeće pravo suda države pred kojim se postupak vodi, *Brexit* će donijeti brojne probleme, pravne i političke. Kao predstavnik ECBA-a, istaknuo je da su tu europsku odvjetničku udruhu i osnovali upravo odvjetnici iz Ujedinjene Kraljevine te da joj je sjedište uvijek bilo u Londonu, a da će *Brexit* imati brojne negativne učinke za samu UK. Zaključio je kako smatra da će na kraju iz *Brexit*a nakon određenog vremena EU izaći još jača, a da će UK izgubiti velik dio svog utjecaja u Europi.

Zlata Đurđević (Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet) najprije je podsjetila nazočne na cilj europskog ujedinjenja – mir – i na tvrdnje tadašnjeg britanskog premijera Churchilla o stvaranju “Ujedinjenih država Europe”. Između ostalog, osvrnula se na pitanje najavljenog pristupa UK, kao treće zemlje, bazama podataka koje prikuplja EU te je upozorila da se u budućim raspravama o uređenju modaliteta razmjene podataka ne smiju izgubiti iz vida zaštita procesnih prava i prava na zaštitu osobnih podataka. Istaknula je da je jedino moguće rješenje da Ujedinjena Kraljevina ostane pod nadležnošću Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije te da zaštita podataka u njezinu unutarnjem pravu ne smije biti niža od one razine zajamčene pravom EU-a.

Olivier Burgersdijk (koordinador u Europolu za pripreme u vezi s *Brexitom*) govorio je o budućoj ulozi Europolu ovisno o ishodu situacije s *Brexitom*. Smatra da će UK i dalje tijesno surađivati s Europolom, ali bez prava na sudjelovanje u donošenju odluka. Osnova za suradnju može biti bilateralni sporazum o razmjeni informacija, kojim se mogu predvidjeti i neki oblici suradnje koji bi predstavljali daljnje jačanje te suradnje.

María Poza Cisneros (zamjenica Nacionalnog člana za Španjolsku u Eurojustu) analizirala je utjecaj mogućih scenarija izlaska UK iz EU-a na rad Eurojusta. Ako se postigne sporazum o *Brexitu*, tijekom prijelaznog razdoblja primjenjivalo bi se pravo EU-a, što znači da bi UK tijekom tog razdoblja sudjelovala u radu Eurojusta, dok bi u slučaju *Brexit*a bez sporazuma UK bila treća zemlja, koja nema pristup bazama podataka, uz vrlo ograničenu mogućnost razmjene osobnih podataka.

Ola Löfgren (tajnik Europske sudačke mreže – European Judicial Network) govorio je o pravnim propisima kao osnovi, ali i o praksi rada Europske sudačke mreže: obveznim sastancima pet puta godišnje s unaprijed određenom općom temom sastanka. Konstatirao je i potrebu sve učestalije suradnje s državama koje nisu članice EU-a, tzv. *EJN associated countries*: Norveškom, Islandom, Švicarskom, a vjerojatno i UK nakon *Brexit*a.

Kraj konferencije obilježio je izvrstan okrugli stol, na kojem su izlagači bili John Spencer (University of Cambridge), Adam Łazowski (University of Westminster) te Gerard Conway (Brunel University London).

John Spencer ustvrdio je kako je već spomenuti *cakeism* (koji se općenito može definirati kao stav da je moguće uživati sve blagodati neke stvari uz izbjegavanje svih njezinih mana i ograničenja)¹ velik problem prilikom budućih pregovora između EU-a i UK, osobito u pogledu policijske i pravosudne suradnje. Dao je opći pregled unutarnje političke situacije u UK, koja otežava postizanje sporazuma, a dotaknuo se i negativne uloge nekih medija u dezinformiranju javnosti u vezi sa stvarnim pravima i obvezama te koristima koji proizlaze iz članstva UK u EU-a. Kao jednu od stvari koje otežavaju uzajamno razumijevanje naglasio je kako UK “nema ograničenje pisanog ustava” te stoga može donositi zakone s kojim god sadržajem želi.

Adam Łazowski dotaknuo se, osim pravnih, i nekih političkih pitanja. Izrazio je sumnju u jedinstvo Ujedinjene Kraljevine u budućnosti, budući da, prema njegovu mišljenju, Škotska i Sjeverna Irska neće htjeti ostati izvan EU-a. Konstatirao je da problemima u pregovorima doprinosi i neiskustvo EU-a u pogledu ovakve situacije, jer su se dosadašnji pregovori uvijek vodili o pristupanju, a ne o istupanju neke države iz EU-a. Upozorio je na mogućnost da se, kao preduvjet za korištenje nekih koristi od suradnje koje uživaju države članice EU-a, od UK može tražiti da primjenjuje neke elemente prava EU-a te eventualno i prihvati nadležnost Europskog suda u tim pitanjima. Zaključio je da će u pogledu nekih pitanja biti lakše postići dogovor, a u nekim drugima, gdje je manje uzajamnog povjerenja, dogovor će biti teže postići i obje će strane tražiti da se to pitanje detaljnije pravno regulira.

Gerard Conway bio je jedan od rijetkih govornika na ovoj konferenciji koji nije krio da je za *Brexit*. Jedan od elemenata koji su doprinijeli *Brexitu*, kako je pojasnio, bio je rašireni osjećaj gubitka suvereniteta. Govorio je o mogućnostima sklapanja budućih sporazuma temeljem čl. 216. i 217. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje: UFEU) te proceduri pregovora iz čl. 218. UFEU-a. Zaključio je da, ako se i dogodi *Brexit* bez sporazuma, tj. ako UK ode iz Unije bez prethodnog dogovora, to ne znači da u bliskoj budućnosti dogovor s EU-om neće biti sklopljen.

Kako je već spomenuto, tematski je održavanje ove inače odlično koncipirane konferencije omelo stalno odgađanje odluke o *Brexitu*, što je utjecalo i na mogućnost izlagača da precizno predvide način suradnje u budućnosti. U situaciji u kojoj je moguće da do *Brexit*a na kraju i ne dođe, a ako dođe, da to bude uz prethodni sporazum s EU-om i bez sporazuma, cijeli niz varijabla nije

¹ <https://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/cakeism.html>

bio poznat te je to prisililo izlagače da određenu količinu vremena posvete svakoj od opcija, bez mogućnosti da ih detaljno analiziraju. S obzirom na tematiku konferencija je ipak bila iznimno zanimljiva i korisna jer mnogo toga što je rečeno o modalitetima suradnje EU-a i UK nakon *Brexit*a može biti vrlo korisno ne samo prilikom osmišljavanja oblika buduće suradnje EU-a i UK već i za sklapanje različitih sporazuma o suradnji s drugim državama nečlanicama s kojima potrebe prakse nameću nužnost tijesne suradnje.

P.S.

Brexit je, nakon više odgoda, svoj rasplet dobio početkom 2020. godine. Novi parlament Ujedinjene Kraljevine usvojio je sporazum o povlačenju iz EU-a (Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, 2019/C 384 I/01). Sporazum se sastoji od dva glavna dokumenta: a) samog Sporazuma, koji uključuje i Protokol o Irskoj i Sjevernoj Irskoj, te b) Političke deklaracije, koja postavlja okvir budućeg odnosa između UK i EU-a. Nakon što je i EU potvrdio sporazum 30. siječnja 2020., UK je prestala biti članicom Europske unije dan poslije, 31. siječnja 2020. godine. U tom je trenutku počelo prijelazno razdoblje, u kojem se u UK nastavlja primjenjivati pravo EU-a i koje bi trebalo trajati do kraja 2020. godine, a tijekom kojega bi EU i UK trebali pregovarati i postići sporazum o uređenju budućih međusobnih odnosa, što vrijedi i za suradnju u kaznenopravnim stvarima. Sporazum o napuštanju EU-a uređuje policijsku i pravosudnu suradnju u više članaka. Tako u čl. 7. stoji da UK nastavlja sudjelovati u aktivnostima tijela, ureda i agencija Unije (što uključuje i sudjelovanje u radu Europolu i Eurojusta), no bez prava na sudjelovanje u donošenju odluka i upravljanju tim organizacijama. Vezano uz pristup bazama podataka (što se više puta isticalo kao problematično tijekom konferencije) Sporazum uređuje da do kraja 2020. godine UK zadržava pravo pristupa svima bazama podataka Europolu i Eurojusta. Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u tijeku uređena je u glavi V. Sporazuma. Takativno nabrojanih 12 instrumenata pravosudne suradnje nastavlja se primjenjivati tijekom prijelaznog razdoblja, uključujući, među ostalim, i europski uhiđbeni nalog te europski istražni nalog (čl. 62. st. 1. Sporazuma).